ה מ א ס ף

לחדש תמוז תקמ"ו

א

שירים

א

באשר גלה כבוד ישראל כי נת משה *) לים לגביס ,
דלו עיני למרום , ה" עשקה לי ערכני !

קֶשֶׁט נָדַת צְרוּרָה בְּאוֹפֶל מִנִּי דוֹר דוֹד
עֲדֵי אָמַר אֱלֹהִים : יְהִי מֹשֶׁה ! וַיְהִי אוֹר ! —
ש . . . ם .

ב

ידידיה ושפרה (**

בבוקר השכם יצא ידידיה מן האוהל , וימצא את שפרה
יא (3) לחכותו

---

*) הוא כבוגו חשב בר מנחם וג"ל .

**) Gefsners Idylen Daphnis und Chloe, 3. Band, S. 28.

לחותו הצעירה, עומלת לעשות כותרת מנציס, רסיסי טל
יבוללו על הנירים, ועלי הרסיסים יטוללו לגלי דמעותיה. —

ידידיה, ספרה לחותי רעיתי! מה זאת? — ולמה תבכי? —

שפרה, הלא גם אתה לחי תבכה; — למכם להם לחי!
ולמה לא בכבה? חם לא רחית, כאשר עברה לפניכם
חמו במגינת לב, איך חבקה כאהבה עוה לותנו,
ותסתיר את דמעת עיניה.

ידידיה, הן דאיתי זאת; אהה! הלא לבינו היקר חולה
למאוד, והמחלה קשתה היום יותר מחמם.

שפרה, אהה אחי! אחי! לו לא ימות? — מה
גברה אהבתו אלינו, איך יבסק, איך ילבב לותנו
אם לבבנו עוסים את רצונו, ואת רצון לבינו שבשמים!

ידידיה, אהה לחותי רעיתי! את הכל יעשה תונה;
לשוא יקליקני הסה הקטן, כמעט אהה, כמעט שכחתי
לספר לו מספוא: לשוא תדאה יונתי עלי כתפי,
ותעגב בפיה עלי שפתותי: הן כל שמחה שבתה מני!
אויה! אם ימות לבינו, גם אנכי אמות! —

שפרה, אהה! הידוע תדע אחי, כי עתה זה ימים
מספר אשר לקח לבינו את שניו עלי מיקו, ושפשפו
דמעו — —

ידידיה, אהה שפרה! כאשר הניע לותנו עלי הארן,
וכאשר הלבינו פניו, כה אמר, לא לוכל כשוע עוד
לאנשי, בנים היקרים! כי כשותי עד מאד, ולבי
שברתי: ויקוב ויגוע אלי ערשו ומני לו הוא כאל
על ערש דוי. —

שפרה, והמחלה תבבד כל יום? — עתה אחי לגיד לך את
אשר לבי עושה: בבוקר השכמתי לבאת מן האוהל
ללקוט בנים רעננים ולעשות מהם כותרת, לאחרי כן
אלך

חלך אל נמת אלהים ותכתיר בו קרנותיה, יען תמיד הגידו לבבו ואמנו, כי טוב אלהים, ושומע רנת תום לבב, על כן בקול תודה תסובבה קרנות הבמה, רוח נשברה תיכון לפניו, להעתר לי ולהחליש את חכי!

ידידיה, אחותי רעיתי! חבי כמעט רגע, גם חכי אלך אתך, חבי נא עדי אביא אלי מלא מגדים ותנובה טובה, וגם את יוכתי אקריב לפניו. — וירן ויאב מהר, וילכו שכיסיהם יחדיו אל הבמה ויפלו על ברכיהם, וכה התפללו אל אלהים;

ידידיה, אתה שדי אשר בחסדך תגין על אחמתינו, כי שמע השמיעה את תפילתינו, כאשר כבי ברזילי האולה שמע נא השמיעה תפילתינו!

שפרה, טוב לבל! שמע נא את קולנו, תכון לפניך מנחת כפינו ממנחת ערב, כי נעירים אנחנו, ואין כל לנו, ולולא היה לנו יותר, אלא בשמחה הקרבנו לך, עתה טוב לבל! הגל נא כפם לבינו ממות, הוסיף ימים על ימיו, למען נגילה בו והוא יגיל בנו לאורך ימים! —

ידידיה, הנה הבאתי לך הטלה עם פרי האדמה, הנחמדים אשר לי, נא תקחם כקרבן כליל; חפצתי להקריב לפניך עתודים ממכלאותי אך חזקו ממני כי קטון אנכי, אמנם כי אגדל או אקריב לפניך מדי שנה בשנה, ועתה כתת לבו את לבינו: אך החייהו נא כיום הזה! —

שפרה, את הפעור הזה אעלה לך, טוב לבל! חביב הוא מכל אשר לי, רחה לי ישוף אלי כפי לבקש חוכל, אמנם לך טוב לבל אעלנו!

ידידיה, גם יוכתי (יקרה לי) אזבח לך, רחה לי מכרכרת ומתופפת, אמנם לך, חונן! אקריבה, למען תתן לבו את לבינו: נא קדוש! שמע נא רנתינו!

עתה ידי ילדים רחמנים עלמו לעצות — והנה קול מדבר אליהם בנועם ורכות — כבחר לאלהים הקשב רבת יפרי לב, אל תזנחו את אחר יקר בעיניכם כי עוד יחיה לכיכם ! — —

ואבידהם קם ויחי מחליו : ואחותם עומדים עלי תומת בניהם הלכו יחד בעצם היום הזה לעפוך רנה ותודה לאלהים מושיע חוסיו ; וברוכי חי עוד שניים רבים , וירחה בני בניו מלאים ברכת ה" .

* * *

אבות מחוסרים , מוכאי חלה בעוני לחמת , בהם פיגו וגילו .

שמעון בר"ו .

ב
מכתבים
חקירת ששית .

רב . זבולון בני ! בבה בניתי בית זבול לך בחוכת החורת לעירו , כבדני בה בגד זקני העם בחצר הורית ?

זבולון . הוא דבר הגלמד בפרט וכלל ופרט .

רב . חודה מידתך ונשמעבה ?

זבולון . אם נעטוויכו על אהבת הריע , ק"ו נחויב על אהבת קניגת ריעים , ומזה יצא , כי אם נחויב לתועלת אחד מהדומים לנו , נתחייב מכל

מכל שכן על הטבת קניניהם : ונוסף על זה כי בהיות גם לנו מיומנים, בשלומה יהיה לנו שלום .

רב . האם תוייבנו בזה מחוקת התורה ?

זבולון . גם לאחרי אשר נוהגנו ממנהגים , אשר מורו לת תוייבנו בפרך , מקרת מלח הוא לא תתעב מצרי , כי גר היית בארצו .

רב . והם יטענו טוענו , כי זו היא חוכת הגר , אשר גר בקרבך : ולא האזרח , מה תשיב ?

זבולון . מה אשיב ? מי לישוע הוא , אשר ישיו לומך , כי הגר העובר ועבד יתוייב בטובת ועבודת תעיר מהאזרח , אשר הוא עצם מעצמיה ? וכי נתוייב לעבוד אשר כלונו ואשר הדיחונו , ואשר קבלונו בהתבה , אחוה , שלום , וריעות ?

רב . אכי שאלתיך על חוקות התורה ?

זבולון . ברוך זוכר הנשכחות ? אמת הוא , כי נם על העניין הזה למדתני דבר הנדרש בק"ו , והוא כי את אשר נליבו לבבל עיר הדמים ורבת המשטמה אשר נתנה לשבי עוזנו , ואשר חללה את תפארתינו הגבוה מכריז ואומר : ודרשו את שלום העיר אשר אתם בתוכה .

רב . מה לך עוד על הדבר הזה ?

זבולון . אם על ערי האויבים נתחייבנו לשאול לשלום , ושלח לכרות עד מחכל : והיולא מן הכללים הטובים הם , היאך לא נתחייב בטוב העיר , אשר היא למו גלילה למשמר והיום למלחמה ?

רב . אודה האמת , כי הוחלתי נפוש , אם למדת את אשר הוריתיך ? אמת היא תוקה אמת היא לנר ולאזרח הארץ הכל כאשר לכל , תוייבנו להיטיב לדומים לנו : ובפרט המטיב לרבים טובת הרבים תלויה בו , באשר למדונו ר"ל משה זכה וזיכה את הרבים , זכות הרבים

הרבים תלוי בו, שלומר צדקת ה' עשה ומשפטיו עם ישראל.

חקירה שביעית.

רב. נד! הגידה לי, מה מוריך לדעתו?

נד. להחזיק לותו לעזרו בכל דבר, ולשמרו מכל נזק בנפשו: כי כן נזונו החלהים והחכמים לדעך כמוך.

רב. לחות הוא, כי זה כלל גדול בתורה: לך התורה עצמה יצלח מן הכלל לפרט?

נד. לחי יהודה, אשר למד יותר ממני, קבל את פני הדבר, והוכיח כי רוב מצוות תורת החלהים מוכנות על המוג הזה.

רב. מה כן חייב אדם לבזבז כל ממונו לדעתו?

נד. התורה נתנה שיעור, מעשר לעניים, לקט, שכחה, פאה, ושוללות כמדה, וכפותינו ז"ל גזרו כי המבזבז לא יבזבז יותר מחומש: על כי לא הותר לאדם לפזר כל רכושו ולהיות למעמס לאחריו, ועל זה הוזהר שלא יפזר ממונו, ויהי ביתו פתוח לרווחה לכל שואל, למען יהיו עניים בניו וכני ביתו.

רב. עוד מה הוריתיך בלחבת הרע?

נד. חובת התוכחה להסיר מדרך רעה לדרך טובה, ולהיות לו למופת ולאות במעשיו הטובים.

רב. כין שמירת ממונינו לממון חבירנו מה הפרש הורונו חז"ל?

נד. הם הורונו כי החובל עצמו וממונו חף על פי שחייבו רשעי פטור: והחובל את חבירו כין בגופו כין בממונו חייב לשלם.

רב • אם כן מי לנו שלא להזק חבירנו בגוף וממון ?

בר • לא כך למדתנו רבינו : חייבים לנחנו להתרחק מהלבנת הפנים , ומכל דבר הדומה לנזקין , עד כי נאסר לנו לומר תלה דג זה למי שהתלה קרובו , ולספר בשבח שום אדם בפני שונאו , שלא יבא לנזקין מתוך שבחו , כאשר הוריונו לדעת מספרי המוסר •

רב • עמה אפוא , כאשר דברת , בכל עת להזק הרע , החזק במוסר אל תרף נַפְשֶׁךָ כי היא חייך , ובדבר

הזה תתריך ימים על האדמה : כי כל פעל ה" למענהו וכפרט האדם , אשר יפר אותו בשלש דמות תבניתי חייבים אנו לבשתו , לבבדו , להועילו , ולהטיבו אל האמת : ואם נטה מן הדרך , ה" סטוד יכפר פעדו , עם המריע לנו אל נשנא אותו , כי אם מעשיו : באשר צירנו קדמונינו : יתמו חטאים ולא חוטאים •

חקירה שמינית •

רב • נפתלי ! נפתולי אלהים כפתלתי עם אחיך באותה האדם לרעהו : כח פרש מה יקוייב , נוסף על זה , היהודי לאחיו ?

נפתלי • ידוע לכל כי סם המשפחה ניתן להיות כל אחד לעזר לאחיו , ועל זה מקקה התורה הקלקית מקים טובים באחיהו בסם היהודי שים אחיהו •

רב • ומה הם ?

נפתלי • השבת העבוט , ושמיטת הקרקעות , ומשפט כל יד , חזרת העבד בשביעית וביובל , וחזרת הבית והשדה לאחר הוא לו , ושוד רבות בהנה •

רב • ומה טעם לא טוו בזה כל בני האדם זנם בני איש ?

נפתלי • הדברים האלה לא תוייבנו בם מצד הדין , ואין מדת הדין לוקה בזה , כי לא

לא יתוייב בן חדש להתויר חצר קבה במעותיו, אף שלא להעביד חצר מכר עצמו: רק הוא חובה ונדבה חצר קבלתו על עצמו בעת חצר נכנסתו בברית, וכעזיבתו נכנס למקום: וזו היא חבה יתירה המודעת לנו חלף עבודתינו, לא תדרכינה רגל חצר לא יעמד על הר סיני. באשר בכל מדינה ניתן חירות יותר ליושביה, ואין כל חדש זוכה להיות מרוחי פני המלך, כי אם היושבים רחוקה במלכות: ושחר הפש די להם אם יופרי יגיעם יאכלו, והיו כאחד החדש.

רב. מה הוריתיך על ענין הרבית?

נפתלי. כי לכל עם מדינה ומדינה ניתן חוק, כמה יגבו מוסכר מעותיו, והיהודי היושב בהם אסור לו ליקח יותר מאשר נבלו בדיבת דמלכותא: אך ליהודי מוייב להלוות אכם אין כסף, ואם אין לו במה יפרע ולקח ממנו משכון, עבוט יעיב, ואם יבא היובל לבני ישראל, אף קרבה שנת השבע, לא יהיה לו כנושה, ולא ידע לבנו כתתו לו פעם אחרת, אם יבא לידי מדה זו.

רב. ומה הוא הטעם?

נפתלי. הטעם הרחמן הוא, כי רחתה החכמה האלהית לקדשנו במצותיו, ולעשות ממנו לומה, אשר כלה יהיה כגוף אחד וגוי קדוש: ועם שאר משפחות האדמה די לנו כי תהיה לנו ליפות צדק, נוהרים ומקיימים, ואוהבים אותם כלהבת עצמינו, והיא האהבה אשר חוייבנו בה מצד הטבע והתורה ואמת הוא כי רז"ל אסרוהו גם לגויים בשאר כספו לא כתן בנשך תבילו רבית דגוי.

רב. מה פירשתי לך על ז' עממין, אשר הוריש ה' מפניכם, ומה חוייבנו בם?

נפתלי. הגויים בהם אשר הפרו חוק ועברו גבול תורת האדם, וכל תועבות ה' אשר שנא עשו לאלהיהם, ויזכרו את בניהם לשדים, כעזיבתו שלוחים למקום להשמיד וכרם: כאשר גזרה החכמה האלהות

האלהית על המים כדור המכול, על האש בהפיכת סדם וכמותיה: וכאשר לא נרפס מפניכו מהר, כן תהיה הארץ שממה, גוזו לבלתי התחתן בם ולא נחכם. **וחבמינו** כאשר רמז, כי החכם מכל האדם ואהוב לאלהיו היה, לותו החטיאו הנסיון הנכריות וגבו מזבחות לשקוליהם בעיר אשר בחר ה" לשום שמו שם, ובניית הגבי הרבו לפשוע: פן נוסיף לחטוא נזרו הזהרות רבות להרחיק הקרוב והחיתון בע"ז, בעבין יניקת הבנים, הרפואה, חיחוד, והחילוף עמהם, ונבלו זמן ואופן המשך ומתן, בתתם טעם ודעת נם על כי היו מסודים על ההריגה, הזכור, וכל התועבות: אף עתה כי הנויים, אשר אנו שרויים ביניהם, הם יודעים את ה", ואת המעשה הטוב אשר עשה לישראל ומודים בבריאה, שבר ועוכש, ומוסיפים ועוכשים על כל תועבת ה" וכל עול הנעשה, הנם מסידי לומות העולם אשר סובתו מפי רו"ל: באשר הם שומרים מצוות בני נח, אשר הם יסוד תורת האדם, וכמוכן כתוהם בכל מעשי האדם, ואנו רופחים לותם ומתרפחים מהם, אנו מניקים את בניהם, והם את בניכו, ונושחים ונותנים עמהם בכל עת ורגע מלמדים לותם, ולומדים מהם: הכלל היולא לין סוס דבר ביניכו, כי אם מעשי התורה, אשר כתחייבו לבותינו בשמירתה, ולאבותיהם לא נתנה ולא נתחייבו בה.

רג. **נפתלי** אילה שלוחה את להגיד אמרי שפר, ומי יתן כל העם בידי וידעו כמוך אמיתת הדברים! אך תן תודה לאל, אשר נטע עתה ברוב העולם אהבת האדם ועזרת הרע, וסרה קנאת אפריס ואורבי יהודה: כן יוסיף ה" שנית ידו להפוך לב כל בני האדם לאהוב איש את רעהו, ואת אחיו, איש תחת נפנו ותחת תאנתו לבטח: ואתה אזור מתניך ושמע עצה וקבל מוסר למען תחכם באחריתך.

הקירה השישית.

רב. דן ידין דיני הנשת אשר למדתי?

דן • בשבת לאסור למי כל עשיית מלאכה ; כי בו שבת בורא מבריאת העולם •

רב • רק במלאכה היא האסורה ?

דן • לאסור גם כל הנעשה בשמו יתברך , את אשר יתאמץ לאמו , ואת אשר תבשלו בשבו , וגם ההוצאה •

רב • בשיום מקום הוזהרנו על ההוצאה ?

דן • מספר תורת המלכים בענין המן , ובספר הנביא ירמיה , אשר אסר למלכי יהודה ולשריה לבלתי שאת משא ביום השבת ; וידוע הוא בי המלך והשר אין דרכם לישא , כי אם המרב, העוקל והמלוטת לשרשונו להריח, וכדומה •

רב • מי אסר לנו האמורה ?

דן • ר"ול האמורה , כדי שלא נבא לכתוב ; אבל עיקר הנזירה היא מימות עזרא הסופר , וכתמיה הוא בתרגומו והבא בכתובים •

רב • מה בין איסור שבת לאיסור יום טוב ?

דן • הנעשה לאכילת אי לצורית האדם , בכתוב בספר התורה , אך כל אשר יאכל לבל נפש הוא לבדו יעשה לבם •

רב • על זה היום די , ובשבה הבאה נדע הדבר ממקור הדברים , אמור לי עתה מאיזה בפוק בלמוד איסור הנביאה ?

דן • מפסוק לא תנבאו •

רב • מפני מה לא הפסוקת מפסוק לא תנאף ?

דן • למדתני , מורי , כי בהנואף נפשות הכתוב מדבר •

רב • כמה מלכים מלכו על יהודה משלמה עד החרבן ?

דן

דן . שבע עשרה .

רב . ועל ישראל מיהבעס עד גלות ישראל מעל אדמתו ?

דן . תשע עשרה .

רב . לומה כי הועלת בלימודיך , דע כי שומר מצוה שומר נפשו , וקוהר בדיבורך וכמעשיך , הסר ממך עקשות פה ולועז שפתים הסר ממך .

חקירה עשירית .

רב . אשר כי תשרוך בניס ! מה היא המצוה אשר היא רחם לכולה ?

אשר . לקום בבוקר לעבודת מרחו ולהתפלל לפניו .

רב . ומי למדנוה ?

אשר . נתביחו אברהם אשר קס בבוקר לעבודת השם .

רב . בחיזה מקום הוזהרנו על התפלה ?

אשר . כה עשו אבותינו , אברהם אל המקום אשר עמד שם , יצחק לשוח בשדה , ויעקב ויפגע במקום .

רב . שאלתי על המצוה ?

אשר . התורה אמרה ולמדתם אותם בשבתך , ובלכתך בדרך , ושכבתם לבניך , ולעבדו בכל לבבכם : ובכתובי אמרו כי עבודה בלב זו תפלה .

רב . ביכן הוזהרנו נגד אמירת השקר ?

אשר . מדבר שקר תרחק .

רב • ומדברי הקבלה ?

אשר • דובר שקרים לא יכון לנגד עיני •

רב • כמה דורות מאדם ועד כה ?

אשר • עשרה : וכן מכת עד אברהם •

רב • כמה מלכים מלכו בחדוש , לפני מלוך מלך עבדי ישראל ?

אשר • שמונה •

רב • מי המלך הראשון אשר מלך עליהם ?

אשר • שאול , ואחריו דוד •

רב • די היום , אשר בני , שמה לחמך לפי שכיך , חמוד למאכה אחותי את ומודע לביתה תקרא : וכאשר אמרתי קום בבוקר בשכם , ושעט שנות , מעט תנומות , מעט חיבוק ידים לשכב : כי הקם בבוקר לעבודת

יוצרו מאריך היום , והרשע היטן מקצר אותו, כאמור המלך החכם ירחת ה" תוסיף ימים : ושנות רשעים תקצורנה •

חקירה אחת עשרה •

רב • יוסף ! כי בן זקוניס אתה , פרש לי מצוות כבוד וירחת ההוריס ?

יוסף • התורה אמרה , כבד את אביך ואת אמך •

רב • וכעניין הירחה ?

יוסף • אין אחו ואביו תירחו •

רב • מי קודם בירושה וכבוד , כלב או יהושע •

יוסף • בפסוק אחד הוקדם יהושע וכאן כלב , ללמוד כי שניהם שווין •

רב • ואם ימצא לך תשר יגוה לעבור על המצוה , ד"א להביא לו מן כאבא , כשמע בקולו ?

יוסף • אם ימצא לך כזה , מצוה שלא לשמוע בקולו : כי כן הוהרנו חיים לחמו וחכיו תירקו ואת שבתותי תשמורו •

רב • מותר לגנוב מאת הלב או יהושע ?

יוסף • על דבר זה המלמדת לימדה אותי פסוק כיוס הכפורים : *) והוא גוזל לבניו ואמו ואומר אין עבא , אבל הוא לחיים משחית •

רב • כמה בניס היו לו לאדם הראשון ?

יוסף • שלשה , ושמם קין , הבל , ושת •

רב • מי הרג את אחיו ?

יוסף • קין הרג את הבל •

רב • כמה בניס היו לנח ?

יוסף • שלשה : חם שם ויפת

רב • יוסף בני ! מלא לבבך ויעזרך ואת שדי ויברכך , ופריה ורביה כאחד האדם , כלור בני מצות לבבך ואל תטוש תורת אמך , וישמח לבבך ואמך ותגל יולדתך : המלאך הגואל אותי מכל רע יברך את הנערים , ויקרא בהם שמי ושם אבותי , וידגו לרוב בקרב הארץ •

חקידה:

*) בתשובתם יש להם כשיש חלוקות שרש יבוא בלימוד • ויום הכפורים אשר זכר המחבר יכול להיות להזהיר על שמיטה והגולה אשר בתיבה להם קלת כשם ניום סוף • דברי המתקנים •

חקירה שתים עשרה.

רב. בנימין ידיד נ"! אשר הועלת לשכון בכל החכמה, ולהיות מעיר לעזור לכל כושל, אשתלך ותודיעני אשר למדת על הדרך הטובה, אשר בו דרכו רגלך?

בנימין. פתח פיך ויאורו דבריך?

רב. מה הועילך לימוד ההגדות?

בנימין. הועילני יותר מפרוש החג עד פרוש הפסח, ממה שהועילו לשלמים נערים, אשר הין לומדים בס"ג שנים.

רב. ומה טעם תתן על דברך זה?

בנימין. הטעם הוא, כי ההגדות הם הדברים, אשר רז"ל כתבו בפנימיותם עיקר, ומבחר חכמתם, להסתיר אותם להמון, אשר די להם והותר ידיעתם הדרך אשר ילכו בה והמעשה אשר יעשון: בין יבין דרכם הטובה, מי אשר הבין ספר התורה והמשך ממנה ודברי חכמי האומות אשר אין בזמנים ההם, אשר גם הם הסתירו דבריהם במשלים וחידות כידוע. וכאשר לחותינו נתן מכי חורב ולמדו אותם לנערים, לז יחלק העם לחני, על כי אשר לקחום כפשוטם, כבהמות כדמו בעיני שאר העם: וחכמי הגוים והעם אשר חשבו עצמם לחכמים, כאשר לא הבינו הסתר והופרחו להבלים הבלה חרקו שן על אשר כתבום ויפלו פיהם, גם על אשר הורו בין דם לדם, בין נגע לנגע, ותהי החכמת נעדרת: וכאשר ידוע הוא, כי כנגד ד" בנים דברה תורה: החם תם בתומו, והרשע מחזיק ברשעתו: ובנים הין לישראל, ויורם הין לו, כי אם החכם ושחינו יודע לשאול, אשר הם שני הקצוות, והין אחנו יודע עד מה הדרך החמצע, אשר הוא השלם והטוב לכל נפש!

רב. ואיזה תוכיח זה לחכמי שאר האומות?

בנימין.

בנימין • אם תכמיהו האחרונים היו לומדי התכמות הראשונים, לא היו נפלם מהם הודעת התמת הזה לכל: לך בדבר הזה גילה טעם אחד מתוכינו, אשר בהמליצו בעד התלמוד (ג) פסוק והגיל הכיח מאמר ילדה אשה במצרים ס" רבות (אשר כאשר הנכור היה מתנמכם) ודימה אותו לאשר דבר היופי הדורש טוב לעצמו במשל שכירות על התמור במדבר: ומאמר רבה בר בר חנה אשר ספר עבור הסוחר על הגמל ורומח בידו תמת רגל אחד ממתי מדבר, לאשר רחם חכמי המצרים כתב, כי רחם בעיניו רחם ענק וכה אן גדול כ" פעמים מזכי שאר התנים.

רב: אם כנים דבריך יפורשו הדברים להמון, וידעו כי התמת את רבותינו?

בנימין • הוא דבר אשר לא נכתב להמון כאשר דברת, ודי לנו לבאר אותם להמון התבונים כאשר עשה הכשר הגדול אשר לו הרקמה ר' יצחק בן ערחמה ז"ל, אשר הניח על כל פרשה מדרש ומאמר מס" המדות לתרים אזו והיו לאחדים בידו, זהו פועל חכם תהי מזכורתו שלימה, באשר הוא חכם ויבח טוב לאומתינו, כאשר כתב הרמ"כם ז"ל בס" המורה אשר אמר כי הם תפוחי זהב במזכיות כסף וכאשר למדתני.

רב: מה הועלת בעניין הדרוש?

בנימין • למדתני ואמת הוא כי היוסד על הבינה לדרוש כאשר יידע לנבון בלבם לב כל העם בידו כאומר כיד הינר, וכלבת ביד הסר, ועל זה אין הזמן הזה זמן לחירת חדושים לו רמוזים לך הוא את לבבות בניו החכמה ותיקון המעשים, ועת לעקור קוץ מחיר וקילון מכאיב התעשים הרעים: והדבר הזה יסודתו בהררי קדש, באשר בימים הראשונים הבניה, אשר שמו כנזר מניב ספתים לבניו יקרת הרוחה: על כי כל וזמתו היתה להיות מעשי העם ולהוכיח אותם על מעשיהם ונכונות נופה כתתיך לבית ישראל תוכיח, כאשר הורתני.

רב • דבר זה ידוע ומפורסם?

בנימין • היה ידוע בימי קדמוניו: אך עתה אשר טלטלנו מעם לעם, והלכנו מדחי אל דחי שכחנו מעשינו הטובים

(ג) אני הוא המדבר בספרי אשר כתבתי בשנת התק"מג, ומאשר כתבתי" פסוק והגיל בין תבין כי פשח עבדך.

הטובים, וכל החפץ ימלא את ידו, ויש דורש ברבים דברים אשר לא כתבו להחמיר ביסיבת בתי כנסיות של ע"ם.

רב. מה הועלת בעניין דיני ממונות?

בנימין. מה נכבד הדרך אשר בחרו רחמי העדה לפלוח הבחורים ללמוד על דרך הגוויים קודם הגיעם ללימוד הטוב הזה החקרון: על כי תמת הוא כי אשר למד מוקי התלהים ותורתו, ידע, כי כולם יכרעו להם ברך ויקרתו לפניהם תברך, ומדי שובם אל לימוד תורתינו יותר תוסיף חן וחסד בעיניהם, כי בת מלך היא: ולאשר סיפר כי הכם מהכמי הגוזרים ליטלקי אשר קרא ספר המסכה בלשון רחמי קרא לותה תורת התורות.

רב. ומה הועלת בדיני הטרפות למיניהם?

בנימין. גם הפעם הודה את ה" אשר עם בלב מורי העדה לפלוח אותנו לחדרי החכמות: יען אמת היא כי הלומד חכמת הטבע ידע העמד דבר על בוריו, ובין בדבר, על כי אין טוב בחדש כי אם הרחה את נפשו טובה בעמלו בתתו טעם ודעת לדברים אשר רחה ולמד במופת ואות.

רב. מה למדת בספרי תורה?

בנימין. התלהים אשר התהלכו אבותינו לפניו שלח מלאכו הרמ"כם זל אשר הורנו בספר היד בתורה שבכתב, ובספר המורה בתורה שבע"פ, והדברים אשר למדתני בו לא יכלם ספר: לך מתוך מעשי בין תבין את אשר למדתני להועיל, ולא למכע כל ימי להודות את שמך הטוב, והתפלל אל אל עליון, ישלח עזרך מקודש, וכל נטיעות אשר יטעו ממך, כמוך יהיו, ויעשו פרי שוב לעת, והיית לך שמח!

רב. בנימין בני! מבורכת ה" תרגך, אשר תשכון בה, ואשרי העם אשר ישתו מיינך, זכור את בוראך, את בורך ואת בוראך בכל מעשיך, ואהוב כל ברואיו כנפשך אשר תיכנו זוכה, לך בדרך הטובים, והיטיב המוטה מני תורה, קח לך מזמרת התרן מעט דבש ללקיחת תעמוד ומעט שרי לשמורת בריאות, והנותר החריס. היה עיניס לעור, ורגלים לפסח, מעון לדל ומחסה לאביון, אל ליתום ורע לחלמנה, והוי דן את כל העדם לכף זכות, החמן כל מה שהמין אחרון הגאונים בזמן רחשם בחשיבות הרמ"כם ז"ל ואז תדע כי לא לבוש, וכי בכל קדרי החכמה והתורה את ה" תלהיך תירא.